

सुक्ति-सुधा

गीता एक महान धर्मकाण्ड हो। मेरो विचारमा त सबै धर्म त्यसमै छ। गान्धीका नैतिक सिद्धान्त

सम्पादकीय

श्रमिकले गरेको संघर्षलाई नभुलौ

विश्वभरका मजदुरहरूले गरेको संघर्षको इतिहासलाई समझेर मे दिवस मनाइने गरिएको छ। १३४वर्ष पहिला मे १ तारिकका दिन संसार निर्माण गर्ने श्रमिक वर्गले संघर्ष, एकता र वीरताको प्रदर्शन गरेका थिए। आठ घण्टा काम, आठ घण्टा आराम र आठ घण्टा मनोरञ्जन लगायतका माग सहित अमेरिकाको शिकायो शहरमा मजदुरहरूले बलिदानी संघर्ष गरेका थिए। त्यही संघर्षले सफलता हासिल गरेका हुँदा मे १ लाई अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको रूपमा मनाउन थालिएको हो। मे १ मा संसारभरका मजदुरहरूले आफ्ना अधिकार प्राप्तिको लडाइको स्मरण गर्दै आएका छन्। मजदुरले त्यो अधिकार प्राप्त गर्न थुप्रै मजदुरहरूले आप्नो रगत पसिना बगाएका छन्। त्याग र बलिदानकै प्रतिफल अहिलेको अवस्थामा मजदुरहरूले थप अधिकारका लागि संघर्ष गर्ने माहोल बन्दै गएको छ।

निरंकुश शासनकालमा मजदुरहरूले आफ्ना माग सुनाउन पनि सक्ने अवस्था थिएन। नेपालका श्रमिकहरूले मे १ का दिन लडै आएको गौरवपूर्ण इतिहास छ। लोकतन्त्र पछि मे १ का दिन सार्वजनिक विदा दिने अवस्था मजदुरहरूले गरेको आन्दोलनको प्रतिफल हो। नेपालमा निरंकुशतन्त्रको अन्त्य भइ लोकतन्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएको छ। नेपालमा विसं २००३ मा मजदुरहरूले विराटनगरको जुट मिलावाट सुरु गरेको मजदुर आन्दोलनले अन्ततः जहानीय राणशासनलाई हुँडा टेकायो। २००७ सालको प्रजातन्त्र स्थापनापछि ज्यायती शासन व्यवस्थाको अन्त्य गर्दा होस या दश वर्ष सशस्त्र जनयुद्ध वा २०६२/०६३ को जनआन्दोलन गर्दा होस, नेपालका सबै राजनीतिक परिवर्तनहरूमा नेपाली श्रमिकहरूले गरेको योगदान महत्वपूर्ण छ।

नेपालमा २०४६ सालपछि मात्र आफ्नो उचाइ लिएको ट्रेड युनियन आन्दोलनले २०७२ को सर्विधानको धारा ३४ मा श्रमको हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरिएको कानुनी रूपमा श्रमिकका आवाजहरू थप व्यवस्थित भएको देखिन्छ। उचाइ परिश्रमिक, सुविधा तथा योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हकलाई सर्विधानले सुनिश्चित गरेको छ। प्रत्येक श्रमिकलाई श्रम अन्यासको हक हुने, ट्रेड युनियन खोल्ने र त्यसमा सहभागी हुने तथा सामूहिक सौदावाजी गर्न पाउने व्यवस्थालाई सर्विधानले आत्मसात गरेको छ। श्रमिकका हक, हित र सुविधालाई व्यवस्था गर्न, श्रमिक र रोजगारदाताको अधिकार र कर्तव्यको स्पष्ट व्यवस्था गरी असल श्रम सम्बन्धको विकास गर्न र श्रम शोषणका सबै अवशेषोको अन्य गर्न श्रम ऐन, २०७४ जारी गरी लाग्नसमेत गरिएको छ।

श्रमिकको व्यावसायिक तथा पेसागत हक हितलाई संरक्षण र सर्वदर्दन गर्न ट्रेड युनियन ऐन, २०४९ लागू गरिएको छ। निजामती सेवा ऐन २०४९ ले पनि ट्रेड युनियनको अधिकारलाई कानुनी रूपमा थप संस्थागत गरेको छ। कर्मचारीहरूको पेसागत हक हित र सुरक्षाका लागि आधिकारिक ट्रेड युनियन खडा गरिएको छ। आइएलओ महानगरपालिका लाई नेपालले अनुमोदन गरेको छ। केपी शर्मा ओली नेतृत्वको स्रकारले सामाजिक सुरक्षाको लागि केही नयाँ कार्यक्रम ल्याएको थिए। मजदुरको दीर्घकालीन हित हेरेर संस्थागत रूपमा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको प्रबन्ध गरिएको हो। सरकारले सामाजिक सुरक्षा योजना कार्यान्वयन गरेको छ। यसमा सहभागी हुने श्रमिकले अब उप्रान्त औषधोपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा योजना, दुर्घटना र अशक्तता सुरक्षा योजना, आंश्रित परिवार सुरक्षा योजना र वृद्ध अवस्था सुरक्षा योजनान्तर्गत आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नेछन्। यतिखेर देशको आर्थिक व स्थिति कमजोर छ। रोजगारी र जीविकामा परेको क्षति अभूतपूर्व हुने देखिन्छ। मुख्यले मजदुरको कुरा गर्ने व्यवहार मजदुरको अहित गर्ने खालको छायागीय पक्षधरता हराउँदै दलाल र विचौलीयाको लागि काम गर्नेको बोलावाला छायासपाल अन्तर्राष्ट्रिय मजदुर दिवस मनाइरहदा विश्वभरका मजदुरहरूले रोजगारी गुमाउने, महानीको मार खेनुपरेको छ। मजदुर मध्ये पनि सङ्गठित वा अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने दैनिक ज्यालादारी, निर्माण क्षेत्रका श्रमिक तथा साना व्यापारमा समाहित कामदारहरू सबैभन्दा धैरै मर्कामा पर्ने देखिएको छ।

आइएलओको आँकडाअनुसार विश्वका डेढ अर्बान्दा धैरै त्यस्ता मजदुरो रोजगारी जोखिममा परेको छ। कुनै वैकल्पिक आम्दानीको अभावमा यी मजदुर र तिनका परिवारको जीविका सङ्कटमा पर्नेछ। नेपालमा पनि लाखौं मानिस सङ्गठित क्षेत्रमा काम गर्नु छ। विश्वमा त्यस्ता धैरै श्रमिक छन् जो साँफ खान र बस्नको निमित्त मात्र आफ्नो भरदिन श्रममा खर्चिरहेका हुँचन्। यही चुनौतीपूर्ण परिस्थित आज नेपालले पनि व्योरिहरेको छ। सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम, वैदेशिक रोजगारीमा गएकालाई सामाजिक सुरक्षामा जोड्ने, असंगठित क्षेत्रका मजदुरको स्वास्थ्य र सुरक्षामा ध्यान दिनपर्छ। चुनावको बेला मजदुरको कुरा गर्ने सरकारमा रहँदा कार्यान्वयन नगर्ने प्रबृत्ति छ। नेपालको अर्थतन्त्र विदेशमा काम गर्नेछ श्रमिकले पठाएको रेपिटोर्यान्सले योगदान पुऱ्याएको छातिनको कारण देश जेनेतेन चलेको छ। वैदेशिक रोजगारीमा गएका श्रमिकको अधिकारको पक्षमा पैरवी र संबंधित देशसंग सामाजिक सुरक्षा र श्रम अधिकारका लागि सार्थक पहल अहिलेको खाँचो हो। श्रमिक दिवसले सबैलाई यश विषयमा गम्भीरतापूर्वक सोच प्रेरित गरोस् १३५ औ मझ दिवसको शुभकामना।

प्रधानमंत्री अन्तर्गत खानेपानी आयोजना निर्माण

पोखरापत्र संवाददाता

मायानी, १८ बैशाख

गोर्खा वेल्फेयर ट्रस्टको सहयोगमा जिल्लाको अन्तर्गत गाउँपालिकामा तीनवटा खानेपानी आयोजना निर्माण भएका छन्। यो पालिकाको ६८ खानेपानी आयोजना निर्माण भएका छन्।

ट्रस्टको इन्जिनियर लीला शेरचनकाअनुसार सम्पन्न आयोजना उपभोक्तालाई हस्तान्तरण गरिएको छ। आयोजनाको दिगो सञ्चालन र पानीको मितव्य प्रयोग गर्न खानेपानी आयोजनाबाट ६३ निजी धारामा मिट्र जडान गरिएको छ। गत वर्ष वडा नं

‘अशक्त र असहायको उपचारका लागि घरघरमा डुक्टर कार्यक्रम’

पोखरापत्र संवाददाता

गोरखा, १८ बैशाख

गोरखाको गण्डकी गाउँपालिकाले पालिकाभित्रका ज्योष्ठ नारिक, अशक्त तथा असहायका लागि घरघरमा डुक्टर कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। घरघरमा स्वास्थ्य परीक्षण गर्न पुने स्वास्थ्यकर्मीले उच्च रक्तचाप, मधुमेहलगायत र समस्याबाट पीडित भएकाको परीक्षणका गर्नुका साथै दीर्घरोगीको स्वास्थ्य अवस्थाबारेमा जानकारी लिने गरेका छन्। गाउँपालिकाले प्रत्येक स्वास्थ्य चौकी र आधारभूत स्वास्थ्य एकावाट चिकित्सकावाट उपचार सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

उक्त पालिकाको स्वास्थ्य शाखाप्रमुख कुमार सुनारका अनुसार अशक्त, अपाइ गता भएका तथा ज्येष्ठ नारिक उपचारका लागि नियमित रूपमा स्वास्थ्य संस्था पुन उपनिर्देश दिएको छ। उक्त पालिकाको ज्योष्ठ नारिक उपचारका लागि नियमित रूपमा उपचारका लागि नियमित रूपमा स्वास्थ्य संस्था पुन उपनिर्देश दिएको छ। घरघरमा डुक्टर कार्यक्रम गरिएको छ।

नागरिक पारदर्शिताका लागि सार्वजनिक लेखा परीक्षण

पोखरा महानगरपालिका वडा नं. ११ पाडेथोक तेस्रोबाटो देखिय चतुरो वि.क. को घरसम्म सडक स्तरोन्ति निर्माण गर्दा निम्न बमोजिमको आम्दानी तथा खर्च भएको व्यहोरा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको जानकारीको लागि यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

योजनाको नाम: पाडेथोक तेस्रोबाटोदेखिय चतुरो वि.क.को घरसम्म सडक स्तरोन्ति

ठेगाना: पोखरा-११, फूलबाटी

योजना सम्बन्धी मिति: २०८०/१२/२१ गते

योजना शुरु हुने मिति: २०८०/१२/२२ गते

योजना सम्पन्न मिति: २०८१/०१/११ गते

योजनाको कुल लागत: रु. ३,४७,७७१/५०

पोमनपा वडा नं. ११ बाट: रु. ३,११,७७१/-

जनसहभागिताबाट: रु. ३६,०००/-

उपभोक्ता समिति अध्यक्ष: गिरधारी बराल

उपभोक्ता सदस्य संचया: ७ जना महिला: २ पुरुष: ५ जना

पाडेथोक तेस्रोबाटोदेखिय चतुरो वि.क.को घरसम्म सडक स्तरोन्ति उपभोक्ता समिति पोखरा-११, फूलबाटी

तपाईंको आज

मेष	: आर्थिक समस्या	तुला	: कार्यमा सफलता

<tbl_r cells="4" ix="4" maxcspan="1" maxrspan="1" used

